

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Черниш Юрій Петрович ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ ЯК ЕЛЕМЕНТА КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОНТРАБАНДИ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ	553
Якимович Роман Іванович ВСТАНОВЛЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ЗЛОЧИННОГО ВПЛИВУ ЯК КОМПЛЕКСНА ФОРМА ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	554

СЕКЦІЯ 13. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ТА СІМЕЙНОГО ПРАВА

Харитонов Євген Олегович САМОЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	557
Давидова Ірина Віталіївна ПРИВАТИЗАЦІЯ ЧИ КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ: ЩО ОБРАТИ?	559
Мінченко Райса Миколаївна, Мінченко Дар'я Анатоліївна ДЕЩО ПРО ПРОЦЕДУРУ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ...	561
Некіт Катерина Георгіївна ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ТИМЧАСОВОЇ ВЛАСНОСТІ У ЦИВІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	564
Сафончик Оксана Іванівна ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	566
Бабич Ірина Григорівна ДИСТРИБУТИВНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	568
Берназ-Лукавецька Олена Михайлівна ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРЕДИТНОГО СТРАХУВАННЯ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ	571
Глиняна Катерина Михайлівна ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ КАТЕГОРІЙ «ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ» І «ПРАВОВА ОХОРОНА» ПРАВ ДИТИНИ	572
Завальнюк Сергій Володимирович ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНВЕСТИТОРІВ БУДІВНИЦТВА: АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА І СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	576
Калітенко Оксана Михайлівна ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	578
Кривенко Юлія Василівна ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ БАНКІВСЬКИХ ДОГОВОРІВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	581
Матійко Микола Володимирович ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЯТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	583
Омельчук Олександр Сергійович ВПЛИВ РИМСЬКОГО ПРАВА НА ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ	586
Orzikh Yurii Hennadiiovych THE NOTION OF "COURT" UNDER EU REGULATIONS AND ITS FUTURE IMPACT ON UKRAINIAN LAW	587
Павлова Вікторія Георгіївна ДОГОВІР ЯК ПІДСТАВА ВИНИКНЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	590
Токарева Віра Олександрівна ДО ПИТАННЯ РЕПУТАЦІЇ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	591
Фасій Богдан Володимирович ЗНАЧЕННЯ РОЗСУДУ ПРИ РЕГУЛЮВАННІ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН	594
Chanysheva Alina Rashidivna CONCERNING THE DEFINITION OF AUXILIARY AND ADDITIONAL OBLIGATIONS IN THE CONTENT OF OBLIGATORY RELATIONS	596
Білоус Денис Васильович ПОНЯТТЯ НЕСПРАВЕДЛИВІ УМОВИ ДОГОВОРУ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АМЕРИКАНСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА	598
Ващак Владислав Анатолійович ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ БОТІВ ДЛЯ ТОРГІВЛІ КРИПТОВАЛЮТАМИ ...	600
Дворнікова Анна Юріївна АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОД У КОРИСТУВАННІ ТА РОЗПОРЯДЖЕННІ ЗЕМЕЛЬНИМИ ДІЛЯНКАМИ ЗА ВИМОГАМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	602
Колісниченко Сергій Васильович ДО ПИТАННЯ ДОГОВІРНИХ КОНСТРУКЦІЙ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ	605

З погляду пошуку шляхів удосконалення регулювання самозахисту цивільних прав (але не тільки їх) варто зауважити, що у цьому випадку рішення, яке стосувалося захисту прав людини, надалі набуває значення методологічного підґрунтя для захисту (а також і самозахисту цивільних прав особи).

Список використаних джерел

1. Вінник О. М. Публічні та приватні інтереси в господарських товариствах: проблеми правового забезпечення : монографія. Київ : Атіка, 2003. 352 с.
2. Правомірні очікування : зб. ст. / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2020. 250 с.
3. Слободін М. М. Законні очікування: pro et contra. *Правомірні очікування очікування* : зб. ст. / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків, 2020. С. 130.
4. Карнаух Б. П. Правомірні очікування в практиці Європейського суду з прав людини. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12647/1/Karnaukh.pdf>.

Ключові слова: Надзвичайний стан, Гуманітарна допомога, Правова допомога, Міжнародний гуманітарний правопорядок, Конфліктні зони, Міжнародні договори.

Keywords: State of Emergency, Humanitarian help, Legal aid, International humanitarian law, Conflict zones, International agreements.

Давидова Ірина Віталіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри цивільного права, доктор юридичних наук, професор*

ПРИВАТИЗАЦІЯ ЧИ КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ: ЩО ОБРАТИ?

Економічна стабільність як кожного учасника громадянського суспільства, так і держави, є важливим фактором стабільності, який впливає на перспективи розвитку суспільства. В даному контексті важливим є якісне управління підприємствами. Зокрема, сюди відноситься: економічний розвиток, який сприяє створенню реалістичних умов для економічного зростання, адже якщо підприємства ефективно керуються та діють на ринкових засадах, вони стають більш конкурентоспроможними, що сприяє розвитку бізнесу, створенню нових робочих місць та підвищенню рівня життя населення; стабільність правового регулювання, адже розвиток способів управління підприємствами допомагає удосконалювати законодавство в сфері корпоративного права та цивільного права, що свою чергу, сприяє створенню стабільної та прозорої правової системи, яка є основою для розвитку бізнесу та інвестиційного клімату; захист прав інтересів, зокрема, інвесторів (акціонерів, кредиторів та інших заінтересованих сторін), що сприяє довірливим стосункам інвесторів та привернення капіталу в економіку; розвиток ринкових відносин, який включає в себе створення конкурентноспроможного середовища, де підприємства конкурують між собою на ринку, що сприяє інноваціям та підвищенню якості продукції та послуг; розвиток громадянського суспільства, оскільки воно включає в себе участь громадян у прийнятті рішень та контролі за діяльністю підприємств. Таким чином, бачимо що розвиток способів управління підприємствами є важливим для розвитку держави та цивільного права, оскільки це сприяє створенню стабільного економічного середовища, захисту прав інвесторів та підтримці розвитку громадянського суспільства.

В межах розгляду питання про ефективні способи управління підприємствами викликає інтерес питання щодо визначення більш дієвого способу – приватизації та корпоративного управління, який є ефективнішим, які «за» і «проти» в кожному з них.

Отже, приватизація має такі переваги: по-перше, стимулює ефективність економічного розвитку, адже перетворює державні підприємства на приватні компанії, що зазвичай працюють ефективніше, оскільки їхні власники та менеджмент зацікавлені в здобутті прибутку; по-друге, підвищує конкурентоздатність, адже дозволяє підприємствам швидше реагувати на зміни на ринку та конкурувати з іншими компаніями; по-третє, допомагає привертати інвестиції, що пояснюється тим, що приватизовані компанії зазвичай мають кращий доступ до капіталу, оскільки привертають інвестиції як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів.

До недоліків приватизації можна віднести: по-перше, втрату державою контролю над ключовими секторами економіки, що може створити проблеми з національною безпекою та соціальною справедливістю; по-друге, утворення монополій, що може пригнічувати конкуренцію та призводити до зростання цін для споживачів.

Перевагами корпоративного управління є: по-перше, прозорість та відповідальність, адже при корпоративному управлінні створюється ефективний механізм контролю та звітності, що підвищує прозорість та відповідальність в управлінні компаніями; по-друге, залучення кращих кадрів та фахівців, що сприяє їхньому успіху та розвитку; по-третє, зменшення конфліктних інтересів, адже корпоративне управління встановлює чіткі правила та процедури, що допомагають уникнути конфліктів інтересів між власниками, менеджментом та іншими зацікавленими сторонами.

До недоліків корпоративного управління можна віднести: по-перше, високі витрати, адже впровадження ефективних систем корпоративного управління може бути дорогим процесом, особливо для невеликих компаній, що може створити додаткові фінансові труднощі та, по-друге, неоднорідність, адже стандарти корпоративного управління можуть бути неоднорідними в різних країнах або секторах економіки, що ускладнює їхню реалізацію.

В контексті аналізу вітчизняного законодавства важливо зазначити, що Україні важливо завершити реформу корпоративного управління державними компаніями. Це зумовлено такими причинами, як забезпеченням:

- прозорості та довіри – реформа корпоративного управління дозволить забезпечити більшу прозорість та довіру в управлінні державними підприємствами, що важливо для привернення інвесторів, які шукають надійність та стабільність українського бізнесу;
- ефективності управління – правильно налаштована система корпоративного управління допоможе підвищити ефективність управління державними компаніями, що в свою чергу призведе до збільшення прибутковості та конкурентоспроможності;
- зменшення корупції – реформа корпоративного управління сприятиме зменшенню можливостей для корупції та впровадженню прозорих та чесних механізмів управління;
- привабливості для інвесторів – покращення системи корпоративного управління зробить українські державні компанії більш привабливими для потенційних інвесторів, що сприятиме залученню інвестицій та розвитку економіки;
- суспільної вигоди – покращення управління державними компаніями принесе користь всьому суспільству, забезпечивши ефективне використання державних ресурсів та збільшуючи внесок цих підприємств у розвиток країни.

В цілому, завершення реформи корпоративного управління державними компаніями є ключовим завданням для України на шляху до стабільного економічного розвитку та покращення інвестиційного клімату.

Ключові слова: Приватизація, корпоративне управління, власність, ефективність управління, ринкова економіка.

Keywords: Privatization, corporate management, property, management efficiency, market economy.